

FSPOS

Finansiella Sektorns Privat-
Offentliga Samverkan

FSPOS Verksamhetsberättelse 2020

Fastställt av FSPOS Styrelse, 2020-03-16

Inledning

I denna verksamhetsberättelse lämnas en redogörelse över genomfört arbete för perioden januari – december 2020.

Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS) har sedan starten 2005, genom samverkan mellan privata och offentliga organisationer i finanssektorn, arbetat för att förbättra förmågan att förebygga, förbereda och snabbt återhämta sig från operativa kriser.

FSPOS Strategiska plan 2020-2023 beskriver FSPOS vision och verksamhetsidé:

- *FSPOS vision är att samhällsviktiga finansiella tjänster alltid fungerar.*
- *FSPOS verksamhetsidé är att genom analys, kunskapsspridning och övning stärka den finansiella sektorns förmåga att möta hot och hantera kriser, och därigenom värna samhället.*

FSPOS verksamhet under 2020 består av styrelsens arbete samt genomförande av olika aktiviteter inom ramen för tre arbetsgrupper (AG); AG Analys, AG Kunskapsspridning och AG Övning samt ett kommunikatörsnätverk.

FSPOS Styrelse

För att bättre svara mot inriktningen i FSPOS Strategiska plan 2020-2023 gjordes en mindre justering av organiseringen av arbetsgrupper inför verksamhetsåret 2020. AG Analys ersatte den tidigare arbetsgruppen AG Kontinuitetssäkring som ändrade namn för att tydliggöra arbetsgruppens huvudfokus. Den tidigare fokusgruppen FG Kontinuitet blev egen arbetsgrupp och ändrade namn till AG Kunskapsspridning för att tydliggöra arbetsgruppens huvudfokus. AG Information ändrade form för att tydliggöra gruppens huvudfokus, dvs. att utgöra ett nätverk för kommunikatörer.

Styrelsen har under 2020 genomfört fyra styrelsemöten. Styrelsen har även utarbetat verksamhetsplan inklusive budget samt ansökan om medel från krisberedskapsanslaget för att finansiera projekt under 2021.

Organisationer som finns representerade i styrelsen i december 2020 framgår av bilaga 1.

AG Analys

AG Analys uppdrag är att genomföra olika typer av analyser avseende finansiella tjänster; finansiella flöden och underliggande beroenden, omvärldsbevakning samt hot, risker och sårbarheter. Arbetet syftar till att identifiera åtgärdsbehov samt att få en gemensam bild av sektorns möjlighet att tillhandahålla finansiella tjänster; vid störningar, större kriser och ett läge av höjd beredskap.

Arbetsgruppen har under 2020 tagit fram rapporten *Regelverk för kontinuitet i it-verksamhet*. Syftet med rapporten är att beskriva innehåll och tillämpning av utvalda regelverk som berör kontinuitetshantering i it-verksamheten hos aktörer i den finansiella sektorn. Rapporten kan användas av sektorns aktörer som ett konkret stöd i det egna arbetet med kontinuitet i it-verksamheten.

Arbetsgruppen har även genomfört ett digitalt seminarium på temat *Proaktiv cybersäkerhet* med tre externa talare från Truesec Group, Swedbank och SEB.

Organisationer som finns representerade i AG Analys i december 2020 framgår av bilaga 2.

AG Kunskapsspridning

AG Kunskapsspridnings uppdrag är att utveckla olika typer av vägledningar och metodstöd samt att genomföra utbildningar och seminarier inom områden som risk-, kontinuitets- och krishantering, cybersäkerhet, säkerhetsskydd, informationspåverkan och totalförsvar. Arbetet syftar till att höja kunskapsnivån och bidra till gemensamma arbetssätt hos sektorns aktörer.

Arbetsgruppen har under 2020 arrangerat två digitala seminarier. Ett på temat *Säkerhetsskydd* där Säkerhetspolisen talade om säkerhetsskyddslagstiftning och hur föreskrifter bör tillämpas inom finansiell sektor. Det andra seminariet hade temat *Outsourcing* och fokuserade på möjligheter och utmaningar med outsourcing för stärkt kontinuitetshantering. Finansinspektionen deltog som talare och representanter från arbetsgruppen presenterade tidigare framtagen vägledning.

Arbetsgruppen har även genomfört två erfarenhetsseminarier med fokus på organisationernas användning av kontinuitetsplaner för hantering av Covid-19, syftet var att tillvarata erfarenheter från aktörernas hantering.

Arbetsgruppen har även gjort mindre uppdateringar av tidigare framtaget metodstöd, i form av vägledning och interaktivt utbildningsmaterial, för kontinuitetshantering.

Organisationer som finns representerade i AG Kunskapsspridning i december 2020 framgår av bilaga 2.

AG Övning

AG Övning ansvarar för att utveckla en flerårig övningsstrategi som beskriver FSPOS planerade övningsverksamhet. Arbetsgruppens uppdrag är att planera, genomföra och utvärdera FSPOS övningsverksamhet. Arbetet syftar till att genom sektorsgemensamma övningar stärka sektorns förmåga att hantera störningar, större kriser och ett läge av höjd beredskap.

AG Övning har genomfört FSPOS Sektorsövning 2020 med 46 deltagande organisationer från den finansiella sektorn. Övningen baserades på ett scenario som omfattade ett läge av höjd beredskap och det övergripande målet för övningen var att öka sektorns förmåga att upprätta en samlad lägesbild för sektorn i en situation där det råder höjd beredskap. Övningen genomfördes i tre steg:

1. Uppstartsmöte: Den formella övningsstarten där lokala övningsledare fick information om övningen, övningsupplägget och scenario inför genomförandet på hemmaplan.
2. Övningsgenomförande: Övningsgenomförandet omfattade tre dagar. Första dagen upprättade övade aktörer lägesbilder för sina organisationer, baserat på given scenarioninformation. Andra dagen genomfördes samverkanskonferensen för delning av lägesbild samt upprättande av en samlad lägesbild för den finansiella sektorn. Tredje dagen fick de övade organisationerna ta del av den samlade lägesbilden för sektorn och diskutera några frågeställningar utifrån den.
3. Erfarenhetsseminarium: Gemensam diskussion kring erfarenheter, lärdomar och åtgärdsförslag baserat på övningsgenomförandet.

Under året genomfördes även två digitala utbildningar som en förberedelse inför FSPOS Sektorsövning 2020, en på temat *Totalförsvaret igår, idag och imorgon* och en på temat *Gråzon och informationspåverkan*.

Organisationer som finns representerade i AG Övning i december 2020 framgår av bilaga 2.

Kommunikatörsnätverk

Kommunikatörsnätverket syftar till att utveckla och sprida god praxis rörande kriskommunikation för att kommunikationssamverkan inom sektorn ska fungera effektivt även i krislägen. Nätverket samverkar för att etablera sektorsgemensam "best practice" när det gäller såväl hur, till vem, och genom vilken kanal man bör kommunicera i en kris.

Under 2020 har kommunikatörsnätverket arrangerat en nätverksträff där MSB delade med sig av lärdomar från deras kriskommunikation.

Organisationer som finns representerade i kommunikatörsnätverket i december 2020 framgår av bilaga 2.

Ekonomisk redovisning

FSPOS verksamhet finansieras genom att deltagande organisationer står för kostnader för egna medarbetares arbetstid som deltar i arbetet. För konsulter som FSPOS anlitar för genomförande av projekt ansöker FSPOS om medel från det s.k. krisberedskapsanslaget via MSB.

Under 2020 beviljades FSPOS medel från krisberedskapsanslaget om 5 mkr. Under året har verksamhetsplanen justerats för att anpassa FSPOS verksamhet med anledning av Covid-19. Totalt har ca. 4 138 tkr upparbetats under året.

Rapporter

I bilaga 3 återfinns ett urval av dokument, rapporter m.m. som FSPOS utarbetat.

Bilaga 1 - FSPOS styrelse i december 2020

Sveriges Riksbank	Ordförande
Svenska Bankföreningen	Vice ordförande
Bankgirot	
Euroclear Sweden	
Finansinspektionen	
Fondhandlareföreningen	
Försäkringskassan	
MSB	
Nasdaq OMX	
Riksgälden	
Sparbankernas Riksförbund	
Swedbank	
Svensk Försäkring	

Kanslifunktion:

Sveriges Riksbank

Bilaga 2 - FSPOS arbetsgrupper i december 2020

AG Analys

Svensk Försäkring	AG-ordförande
Bankgirot	
Euroclear Sweden	
Finansinspektionen	
ICA	
Kommuninvest	
SEB	
Sveriges Riksbank	

AG Kunskapsspridning

Nordnet	AG-ordförande
Folksam	Vice AG-ordförande
Nordea	
SEB	
Skandia	
Swedbank	
Skandia	
Euroclear Sweden	
Swedbank	
Sveriges Riksbank	

AG Övning

SEB	AG-ordförande
Bankgirot	Vice AG-ordförande
Euroclear Sweden	
Finansinspektionen	
Försäkringskassan	
Nasdaq OMX	
Nordnet	
Riksgälden	
Svensk Försäkring	
Sveriges Riksbank	
Arbetsförmedlingen ¹	
Pensionsmyndigheten ¹	
Skatteverket ¹	

¹ Tillfällig deltagare i arbetsgruppen under året i syfte att stärka samverkan inför planering av FSPOS Sektorsövning 2020 samt Totalförsvarsövning 2020.

Kommunikatörsnätverk

Sveriges Riksbank Ordförande
Bankföreningen
Bankgirot
Danske Bank
Finansinspektionen
Handelsbanken
MSB
Nordea
Riksgälden
SEB
Sparbankernas Riksförbund
Swedbank
Svensk Försäkring

Bilaga 3 - Rapporter och andra dokument från FSPOS 2009-2020

Datum	Namn	Innehåll
2020 december	Regelverk för kontinuitet i it-verksamhet	Beskriver innehåll och tillämpning av regelverk som berör kontinuitetshantering i it-verksamheten hos aktörer i den finansiella sektorn.
2019 december	Incidentrapportering för betaltjänstleverantörer och annan finansiell verksamhet	Beskriver de krav på incidentrapportering som finns i de nyligen införda regelverken GDPR, PSD2, NIS-direktivet och Säkerhetsskyddslagen, samt identifiering av gemensamma nämnare i de olika regelverken.
2019 september	FSPOS Strategisk plan 2020 - 2023	Beskriver PSPOS vision, verksamhetsidé och önskad position 2023
2018 december	FSPOS Samverkansövning 2018 - Övningsrapport	Beskrivning av metod för och resultat från övningen samt slutsatser och rekommendationer för sektorn
2018 december	FSPOS övningsstrategi 2017-2020 Version 2.0	Uppdaterad version av FSPOS övningsstrategi
2018 december	Prioriterade finansiella tjänsters funktionalitet vid ett väpnat angrepp - Förslag till robusthetshöjande åtgärder	Rapport som redogör för resultat av genomförd analys
2018 december	Cyber Awareness - att höja kunskapen om cyberrisker	PM som beskriver hur organisationer inom den finansiella sektorn kan arbeta med Cyber Awareness
2018 september	Former och metoder för test av cyberresiliens	PM som beskriver former och metoder för att testa organisationers förmåga inom cyberresiliens
2017 december	Interaktivt utbildningspaket, Kontinuitetshantering i praktiken	Utbildningsmaterial för kontinuitetshantering
2017 december	Interaktiv utbildning, Krishantering i praktiken	Utbildningsmaterial för krishantering
2017 december	PM - Den finansiella sektorns erfarenheter av ramverk och indikatorer för att beskriva och utveckla cyberresiliens	PM som beskriver erfarenheter och hur aktörer inom den finansiella sektorn kan arbeta med området, gällande exempelvis vilka metoder, ramverk och indikatorer som kan användas
2017 december	PM - Informationsdelning av cyberrisker inom finansiell verksamhet	PM som beskriver forum, riktlinjer och rutiner för informationsdelning om cyberrisker som tillämpas idag av olika organisationer i samhället och inom finansiell sektor
2017 december	FSPOS rapport om höjd beredskap	Krav och förutsättningar för beredskapsplanering för aktörerna inom den finansiella sektorn
2017 juni	FSPOS Strategisk plan 2018 - 2020	Beskriver PSPOS vision, verksamhetsidé och önskad position 2020
2017 juni	6 steg till bättre övningar - version 2.0	Metodstöd och praktiska tips vid planering, genomförande och utvärdering av övningar
2017 mars	Scenariosammanfattning FSPOS Sektors övningar 2013 - 2015	Stöd och inspiration för aktörer i sektorn i deras arbete med att planera och genomföra övningar för den egna organisationen
2017 mars	FSPOS Verksamhetsberättelse 2016	Redogörelse för genomförda aktiviteter januari - december 2016
2016 december	FSPOS övningsstrategi 2017-2020 Version 1.0	En ny övningsstrategi för FSPOS som gäller för åren 2017-2020.
2016 december	Kriskommunikation i finanssektorn - en vägledning vid större störningar: Cyberangrepp	Vägledningen beskriver principer för aktiv, öppen och effektiv riskkommunikation och gemensamma utgångspunkter för samordning vid cyberangrepp.

2016 december	Svenska betalningsflöden – Så funkar det version 7.0	1 nytt transaktionsflöde har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Rapportens innehåll har även i övrigt uppdaterats vid behov.
2016 december	FSPOS vägledning för krishantering	Vägledningen ger en praktisk beskrivning av hur aktörer kan arbeta med krishantering före, under och efter kris.
2016 september	PM om riktlinjerna <i>Guidance on cyber resilience for financial market infrastructures</i> .	Beskriver utmaningar och framgångsfaktorer i arbetet med cybersäkerhet med utgångspunkt i riktlinjer utgivna juni 2016 av CPMI-IOSCO.
2016 juni	Utvärdering av FSPOS genomförda arbete.	Ingångsvärden till FSPOS strategiworkshop 2016.
2017 mars	FSPOS Verksamhetsberättelse 2015	Redogörelse för genomförda aktiviteter januari – december 2015
2015 december	PM - visualisering av transaktionsflöden	PM som beskriver användning av verktyg (Exonaut) för visualisering av betalningsflöden.
2015 december	Svensk Betalningskalender 2016 (publicerad februari 2016)	En kalender som innehåller information om viktiga datum för olika transaktionsflöden under året.
2015 december	Svenska betalningsflöden – Så funkar det version 6.0 Rapport – transaktionsflöden i SEK	4 nya transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram. Rapportens innehåll har även i övrigt uppdaterats vid behov.
2015 oktober	FSPOS dokumentförteckning	Excel dokument med en förteckning av FSPOS viktigare dokument, rapporter, vägledningar mm.
2015 september	Kontinuitetshantering för outsourcad verksamhet Appendix G version 2.0 till vägledning för kontinuitetshantering	Beskriver kontinuitetshantering i utlagda tjänster och processer (så kallad outsourcad verksamhet) och utgör en komplettering till FSPOS vägledning för kontinuitetshantering.
2015 juni	PM om Cybersäkerhet	PM som är en orientering i ämnet Cybersäkerhet med beskrivning av begrepp, definitioner, ansvar för olika aktörer och nätverk för informationsdelning.
2015 april	Rapport FSPOS studieresa	En rapport som kortfattat redogör för FSPOS styrelses studieresa till London i april 2015.
2014 december	<i>FSPOS riskbeskrivning 2014</i>	FSPOS utvecklade under 2013 ett systematiskt arbetssätt för hur FSPOS kan arbeta med att beskriva risker, hot och sårbarheter i den finansiella infrastrukturen.1 FSPOS Riskbeskrivning 2014 redovisar resultatet av 2014 års implementering av detta arbetssätt.
2014 december	<i>Formulär för självskattning - kontinuitetshantering</i>	Detta dokument är ett appendix till vägledningen för kontinuitetshantering och utgör ett hjälpmedel för en organisation i arbetet med att utvärdera sin kontinuitetshantering.
2014 december	<i>Svensk Betalningskalender 2015</i>	En kalender som innehåller information om viktiga datum för olika transaktionsflöden under året.
2014 december	<i>Former, instruktion och agenda för FSPOS samverkanskonferens</i>	Mallar som kan användas som stöd och verktyg vid genomförande av samverkanskonferens och för att ta fram lägesbilder i samband med en krissituation.
2014	<i>Samverkansövning 2014 - utvärderingsrapport</i>	Rapport från samverkansövning 2014
2014	<i>FSPOS syntes</i>	Beskrivning av genomfört arbete 2008 - 2013
2014 juni (första version från dec 2013)	<i>Vägledning för kontinuitetshantering, version 2.0</i>	FSPOS <i>vägledning för kontinuitetshantering</i> syftar till att tillfredsställa behovet av en praktiskt inriktad vägledning för kontinuitetshantering. Som ytterligare stöd till aktörer i den finansiella sektorn inkluderar vägledningen också mallar och exempel för arbetet med kontinuitetshantering. Vägledningen

		baseras på den internationella standarden inom kontinuitetshantering; SS-ISO 22301:2012 – <i>Samhällssäkerhet – Ledningssystem för kontinuitet</i> .
2014 april Version 5.0	<i>Svenska betalningsflöden – Så funkar det</i> Rapport – transaktionsflöden i SEK	Samtliga transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram.
2014	<i>Rutinbeskrivning för kontinuitet i likviditetsförvaltningen (uppdatering)</i>	Rutin som beskriver hur handel kan bedrivas genom att berörda aktörer träffas på Riksbanken och genomför handel i det fall då telekommunikation inte fungerar.
2014	<i>Finanskartan</i> http://finanskartan.msb.se/	Finanskartan är en webbtjänst som beskriver olika aktörer i det finansiella systemet och hur de samverkar – i normalläge och i finansiell oro. Den är en översiktlig faktabank för frågor om finansiell stabilitet.
2013 April	<i>FSPOS Samverkansövning 2013</i>	Samverkans övning 2013 – erfarenheter och reflektioner.
2013 April Version 1.0	<i>Betalningsflöden i utländsk valuta – Så funkar det</i> Rapport – transaktionsflöden i utländsk valuta	Arbetsgruppen Betalningsförmedling har kartlagt tolv olika transaktionsflöden i utländsk valuta. Samtliga transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram.
2012 december	<i>Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor</i>	Syftet med Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor är att tillhandahålla ett stöd till finansiella aktörer i kravställning vid anskaffning och förvaltning av elektronisk kommunikation.
2012 Mars Version 3.0	<i>Svenska betalningsflöden – Så funkar det</i> Rapport – transaktionsflöden i SEK	Kartläggning elva olika transaktionsflöden i SEK. Samtliga transaktionsflöden har dokumenterats i processkartor med tillhörande text. Sårbarheter i respektive flöde har analyserats samt åtgärdsförslag har tagits fram.
2012 februari	Resultat av intervjustudie om <i>Den finansiella sektorns beroende till infrastrukturen i Stockholmsområdet</i>	Mot bakgrund av rapporten "Riskbild Stockholm – en analys av den finansiella sektorns beroende av infrastrukturen i Stockholm"1 genomfördes under hösten 2011 en intervjuundersökning med finansiella aktörer för att validera åtgärdsförslag föreslagna i rapporten.
2011 juni	<i>Riskbild Stockholm - Nulägesanalys av den finansiella sektorns beroende till infrastrukturen i Stockholmsområdet</i>	Nulägesanalysen syftade till att svara på frågorna hur beroende den finansiella sektorn är av infrastrukturen i Stockholm och vilka risker och sårbarheter som finns kopplade till detta beroende. Målet var att beskriva hur beroendet ser ut, vilka risker inom den finansiella sektorn som kan kopplas till detta beroende samt presentera förslag på hur sektorns robusthet kan stärkas.
	Storbankernas och myndigheternas kommunikation under finanskrisen 2007 -1 juli 2009	Genomgång av storbankers och myndigheters agerande under finanskrisen
2010 november	<i>Rekommendationer för kommunikation i den finansiella sektorn</i>	Syftet med rekommendationerna är att aktörerna på de finansiella marknaderna bör agera och kommunicera på ett sätt som bidrar till att stärka robustheten i och upprätthålla förtroendet för det finansiella systemet i Sverige.
2010 september	<i>Kontinuitet i likviditetsförvaltningen – Slutrapport</i>	Utredning i syfte att säkerställa kontinuitet i likviditetsförvaltningen i SEK inom den finansiella sektorn.
2010 april	<i>Avsiktsförklaring för Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan</i>	Överenskommelse mellan medlemmar om syfte, arbetsformer mm.
2009 september	Finansiella sektorns privat offentliga samverkan - Genomfört arbete och förslag på framtida aktiviteter	Sammanfattning av genomfört arbete och inriktning framåt. Dokumentet daterat 2008.